21.4.2017

Inkoon Kunta
Yhdyskuntatekninen lautakunta
PL 6
10211 Inkoo

Inkoon manneralueiden osayleiskaavaehdotus

Inkoon - Siuntion Ympäristöyhdistys on tutustunut Inkoon manneralueiden osayleiskaavaehdotukseen.

Kuten sisäsaariston kaavan päivityksessä, myös manneralueiden osayleiskaavan kaavoitusprosessin yksi parhaita anteja ovat luontoselvitysten sekä muinaismuistojen, kulttuuriperintökohteiden ja maisema-alueiden kartoitusten päivitykset.

Luontoarvojen säilymisen kannalta näemme tärkeäksi luonnontilaisten ja lähes luonnontilaisten erilaisten luontotyyppien, kuten järvien, soiden, metsien, kallioiden ja jokien suojelun kaavamerkinnöin. Kaavamerkintöjen yhteydessä on oltava myös ko alueen käyttöä osoittava merkintä, esim. viheryhteystarpeen kohdalla tien alitus ja riittävä etäisyys asuin- tai muuhun rakentamiseen, suojelukohteen läheisyyteen ei asuin- tai muuta rakentamista.

Koska maakuntakaavan 4. vaihe on mitätöinyt monia arvokkaita suojelualueita – sekä luo- että ls-alueita ja soita - on tärkeätä, että kunta suojelee tällaisia arvokkaita alueitaan suojelumerkinnöillä yleiskaavassa, joka ohjaa asema- ja rantakaavoitusta sekä alueiden käyttöä yleensä. Ympäristöyhdistys pitääkin hyvänä sitä, että manneralueiden yleiskaavassa on merkitty luonnonsuojelualueita ja –kohteita sekä lisäksi muinaismuisto- ja kulttuurikohteita.

Luontoselvitys

Vuonna 2013 laadittu luontoselvitys täydentää aiempia vanhoja, jopa 1990-luvulla tehtyjä selvityksiä. Kartoituksen tuloksena on osoitettu kahdeksan arvokasta luontoaluetta, joista jokaisesta on annettu myös suositus toimenpiteille. Edellytämmekin näiden suositusten noudattamista yleiskaavassa ja kaikessa muussa alueiden käytön suunnittelussa ja suunnitelmia toteutettaessa.
Huolimatta siitä, että uhanalaiset lajit, pesät ja niiden sijainnit on jätetty esittämättä kartoilla suojelusyistä, ei tällaisille kohteille saa kaavoittaa rakentamista.

Luonnontilaiset järvenrannat

Monien lähes luonnontilaisten ja ennestään rakentamattomien järvien rannoille on osoitettu loma- tai ympärivuotista rakentamista. Luontokartoituksen tuloksena inventoijat ovat päätyneet suosittamaan järvien ja lampien jättämistä nykyiseen tilaansa. Lisää rakentamista ei siis pidä sallia. Lisäksi olisi erittäin suotavaa, että maanomistajan rakennusoikeus vesistöjen rantojen sijaan osoitettaisiin toisaalle mahdollisuuksien mukaan.
Esitämmekin, että rannat jätettäisiin rakentamatta ja varsinkin järvien rannoilla rakentamisen, nurmikoiden ja viljelyn etäisyyttä vesirajasta kasvatettaisiin. Näin suojeltaisiin vesistöjä rehevöitymiseltä.

Keironin selvityksestä 2013 näyttäisi jääneen pois Brukträsket ja sen arvokas luonto, vaikka Fagervikia käsitelläänkin. Selvityksessä todetaan kuitenkin, että Marsjön, Brukträsketin ja useiden pienempien järvien alue on ainutlaatuisesti säilynyt lähes rakentamattomana erämaana. Paikallisten asukkaiden ja alueella samoilleiden henkilöiden yleisessä tiedossa on, että kalasääsket pesivät alueella. Loma-asuntojen rakentamista on suunniteltu yleiskaavassa Kolauddenille, Österbrovikenin, Gubbholmsvikenin ja jopa Brännäsvikenin rannoille. Lisäksi ympärivuotista asumista on osoitettu Djupklevsvikenin rannoille aina Långnäsuddenille saakka.

Tämä em. rakentaminen vaarantaisi kalasääskien pesinnän. Näitä suuria lintuja tuntevat tutkijat suosittavat 500 - 1000 m levyisen suojavyöhykkeen kalasääsken pesän ympärille. Jos rannoille olisi pakko rakentaa, rakentaminen tulisi ohjata lähemmäksi kylää, esim. Taranäsille.

Brukträsketin, Marsjön ja Linkullasjön rannat ovat rankasti asumiseen kaavoitetut, millä tulee olemaan merkittävät kokonaisvaikutukset alueen luontoon. Maanomistajan oikeuden rinnalla tulisi huomioida järvenrantojen merkitys kuntalaisten virkistys- ja retkeilykäytössä selkeämmin. Ja jättää kokonaan rauhaan se luonto, joka vielä on säilynyt erämaaluonteisena.

Suoluonto

Suot on merkittävä karttaan suojeltaviksi ja niiden ympärille tulee jättää reilu suojavyöhyke. Erityisesti jopa maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu Stormossen-Torpmossen kirkonkylän kupeessa tarvitsee sitä suojaavan, kallioisen vyöhykkeen suunniteltua teollisuusaluetta vastaan. Teollisuusalueen varauksen ei tule ulottua suolle saakka.

Joddbölen teollisuusalue rajoittuu Stormosseniin, jolla turvetuotantoa, Timmermosseniin lähellä pohjavesialuetta, Grävlingsbergetiin, jonka pohjoispuolella suota ja koillispuolella aarnimetsäalue sekä idässä Telegrafbergetiin, jonka itäpuolella pohjavesialue. Yleiskaavakarttaan alue on kuitenkin merkitty laajemmaksi ikään kuin myös mm. soille tultaisiin rakentamaan teollisuutta. Pohjavesialueiden ja soiden turvaamiseksi on tärkeätä rajoittaa kallioiden louhiminen Joddbölessä niin, että louhoksen ja soiden väliin jää reilu kallioinen suojavyöhyke. Timmermossen ei kuulu turvetuotantoalueeseen ja on jätettävä teollisuusalueen ulkopuolelle.

Ingarskilassa Natura –alueeksi merkitty ja suojeltu Stormossen näyttää luontotyyppirajauksineen jäävän asemakaava-alueen sisään. Suon ja asemakaavoitetun alueen väliin on jätettävä suota suojaava vyöhyke, jotta mahdollinen rakentaminen tulevaisuudessa ei vaaranna keidassuon laiteita ja sen vesitaloutta.

Kaikki suoalueet tulisi kaavassa merkitä huomioitaviksi siten, ettei maankäyttöä ja rakentamista tulevaisuudessa ohjattaisi soille tai niiden valuma-alueille luontoarvoja heikentävästi. Soilla on tulevaisuudessakin keskeinen merkitys hiilen sitomisessa ja luonnon vesitalouden tasapainottamisessa. Meillä ei ole varaa tuhota soitamme. Koska Inkoo on mukana Hiilineutraalit kunnat -hankkeessa, nk. HINKU -kunta, tulee myös strategisen yleiskaavan tukea tätä hanketta ja sen tavoitteita sitoa hiilidioksidia ilmakehästä.

Ekologiset yhteystarpeet

Koska maakuntakaavassa sen 4.vaiheessa ei ole esitetty viheryhteystarpeita Inkoon alueelle, on tärkeätä, että ne merkitään yleiskaavaan ohjaamaan alempia kaavoja ja alueiden käyttöä yleensäkin. Keironin luontoselvityksessä on esitetty pohjois-etelä -suuntaisten yhteyksien lisäksi itä-länsi –yhteyksiä ns. luonnonydinalueiden, kuten metsien ja soiden välille. Ekologisen yhteyden tarvetta ei kuitenkaan voi merkitä rakennusalueiden läpi, sillä käytännössä sellainen ”eläinten liikenneväylä” ei toimi. Ekologiset yhteydet pitääkin mielestämme vielä tarkistaa ja tarkentaa kaavakartassa!

Ekologisiksi yhteyksiksi tulee yleiskaavassa merkitä myös purot, joet ja jokiuomat. Jokiuomat ovat eläinten luontaisia liikkumisväyliä.

Joille on jätettävä riittävät pensaita ja puustoa kasvavat suojavyöhykkeet niiden koko pituudelta, jotta estetään vesistöjen rehevöityminen. Ravinnevalumia kertyy varsinkin pelloilta ja asuinalueilta. Suojavyöhykkeet tulee merkitä rajauksina kaavakarttaan.

Vihreällä katkoviivalla on merkitty luontotyyppirajauksia joillakin kohdin, mm. Inkoonjoen ja Torbackajoen äyräillä. Merkin selitys puuttuu merkkiluettelosta.

Geologiset muodostelmat

Merkittävät, arvokkaat geologiset muodostelmat tulisi merkitä kaavassa suojeltaviksi.

Maisema-alueet ja RKY –alueet

Maisema- ja RKY –alueet on osittain merkitty selkeästi kaavakarttaan.

Kevyen liikenteen väylät, julkinen liikenne ja ilmastonmuutos HINKU –kunnassa

Kevyen liikenteen yhteystarve on osoitettu Torpin risteyksestä Inkoon juna-asemalle, mutta kirkonkylän länsipuolelta, minne uudisrakentamista on ohjattu ja missä jo vanhastaan on paljon asutusta, vastaavaa yhteyttä ei ole osoitettu. Olisi erittäin luontevaa ilmastomuutoksen torjuntaan sitoutuneessa kunnassa, että kevyenliikenteen kulkureittejä kaavoitettaisiin runsaasti ihmisten tarpeiden mukaan.

Manneralueen osayleiskaava tulee ohjaamaan puhtaan luonnon ja vesistöjen suojelua sekä maankäyttöä ja rakentamista pitkälle tulevaisuuteen Inkoossa. Haluamme korostaa luonnon suojelun ja ympäristön vaalimisen arvoa sinänsä sekä meidän että tulevien inkoolaisten hyvän, terveellisen elämän ja viihtyisyyden kannalta.

Inkoon – Siuntion Ympäristöyhdistys ry

Pia Virta
puheenjohtaja

Vappu Heikkinen
varapuheenjohtaja

Liitteet Liite 1 – Täydennys muistutukseen